

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/14/2016
Identifikačné číslo spisu:	1016200586
Dátum vydania rozhodnutia:	18.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1016200586.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Y. P. O., narodeného XY, bez dokladu totožnosti, štátneho príslušníka Ukrajiny, v zahraničí bytom U., aktuálne s miestom pobytu na základe dlhodobej priepustky u L. S., J., zastúpeného DUDÁŠ & partners, s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom Kováčska 6, Bratislava proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o opravnom prostriedku navrhovateľa, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/9/2016-16 z 28.04.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/9/2016-16 z 28.04.2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým uznesením odmietol ako oneskorene podaný opravný prostriedok navrhovateľa proti rozhodnutiu odporcu ČAS: MU-PO-8-15/2016-Ž zo 14.03.2016, ktorým odporca navrhovateľovu žiadosť o azyl zamietol ako neprípustnú v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. f) zák. č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o azyle“).

V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že napadnuté rozhodnutie odporcu, ktoré obsahovalo riadne poučenie o možnosti podať voči nemu opravný prostriedok v lehote 20 dní odo dňa jeho doručenia bolo navrhovateľovi doručené (ako to je zrejmé z pripojeného administratívneho spisu odporcu ČAS: MU-PO-8/2016-Ž) dňa 14.03.2016. Dvadsiatym, teda posledným dňom lehoty na podanie návrhu bol deň 03.04.2016. Pretože tento deň pripadol na nedeľu, posledným dňom na podanie návrhu bol pondelok 04.04.2016. Ako to je zrejmé z prezentačnej pečiatky krajského súdu (návrh bol doručený súdu osobne - priamo do podateľne súdu), návrh bol na súd doručený dňa 05.04.2016. Teda jeden deň po uplynutí zákonom o azyle stanovenej odvolacej lehote.

Pretože návrh - opravný prostriedok voči napadnutému rozhodnutiu odporcu bol podaný oneskorene, krajský súd opravný prostriedok uznesením odmietol.

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom uviedol, že odporca v správnom konaní

pochybil, nakoľko preskúmané rozhodnutie doručil iba navrhovateľovi a nie jeho právnomu zástupcovi. Navrhovateľ sa dňa 15.01.2016 dostavil na pracovisko Oddelenia cudzineckej polície Trnava za účelom podania žiadosti o azyl, pričom uviedol, že je zastúpený advokátom a predložil plnomocenstvo, udelené právnomu zástupcovi navrhovateľa, na zastupovanie o. i. aj v konaní o azyle. Oddelenie azylu PZ Humenné, ako príslušný správny orgán, prevzalo dňa 16.1.2016 navrhovateľa na prijatie žiadosti o azyl a vykonanie ďalších úkonov.

Navrhovateľ namietal, že Oddelenie cudzineckej polície Trnava neodovzdalo plnomocenstvo príslušnému oddeleniu PZ v súlade s ust. § 20 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Preto nastal stav, kedy rozhodnutie odporcu nebolo doručené právnomu zástupcovi navrhovateľa, pričom tento právnomu zástupcovi neuviedol dátum doručenia rozhodnutia odporcu. Z uvedených dôvodov bol opravný prostriedok podaný oneskorene. Ďalej vytýkal, že právnomu zástupcovi navrhovateľa nebolo doposiaľ preskúmané rozhodnutie odporcu doručené.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

K námietkam navrhovateľa sa odporca vyjadril v podaní č. ČAS: MU-PO-8-15/2016-Ž zo 16.07.2016, v ktorom uviedol, že OCP PZ Trnava ako nepríslušný správny orgán poučilo navrhovateľa o tom, ktorý policajný útvar je príslušný na prijatie vyhlásenia a zabezpečilo sprievod na príslušný správny orgán.

Odporca považoval použitie ustanovenia § 20 správneho poriadku za vylúčené vzhľadom na špeciálnu právnu úpravu podania žiadosti o azyl na nepríslušnom správnom orgáne podľa zákona o azyle. Preto OCP PZ Trnava nemalo povinnosť informovať, resp. postúpiť plnú moc, ktorú navrhovateľ predložil odporcovi.

Ďalej poukázal na obsah administratívneho spisu, z ktorého vyplýva, že navrhovateľ mal vedomosť o tom, že plná moc na zastupovanie nebola v konaní o udelenie azylu predložená a bol s tým uzročený.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odporca navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť.

V predmetnej veci je predmetom odvolacieho konania uznesenie krajského súdu, ktorým bol opravný prostriedok navrhovateľa proti rozhodnutiu odporcu o zamietnutí navrhovateľovej žiadosti o udelenie azylu podľa ust. § 11 ods. 1 písm. f) zákona o azyle odmietnutý ako oneskorene podaný, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, preskúmal uznesenie krajského súdu, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal najmä, či boli splnené podmienky pre odmietnutie opravného prostriedku navrhovateľa.

Podľa ust. § 3 ods. 1 veta prvá zákona o azyle „konanie o udelenie azylu sa začína vyhlásením cudzinca na príslušnom policajnom útvare o tom, že žiada o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky, ak tento zákon neustanovuje inak.“

Podľa ust. § 3 ods. 8 veta prvá zákona o azyle „ak cudzinec požiada o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na policajnom útvare, ktorý nie je príslušný na prijatie vyhlásenia podľa odseku 2, policajný útvar je povinný poučiť cudzinca o tom, ktorý policajný útvar je príslušný na prijatie vyhlásenia, a ak nerozhodne o zaistení cudzinca a o jeho umiestnení v zariadení pre cudzincov podľa osobitného predpisu, vydá cudzincovi doklad na prepravu s platnosťou 24 hodín“.

Podľa ust. § 17a zákona o azyle „účastník konania, jeho zákonný zástupca a opatrovník sa môže dať

zastupovať advokátom alebo iným zástupcom, ktorého si zvolí; iným zástupcom môže byť len fyzická osoba s plnou spôsobilosťou na právne úkony alebo Centrum právnej pomoci. V tej istej veci môže mať osoba uvedená v prvej vete len jedného zvoleného zástupcu. Splnomocnenie na zastupovanie je potrebné preukázať písomným plnomocenstvom“.

Podľa ust. § 52 ods. 1 zákona o azyle „na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. Právne úkony vykonávané orgánom verejnej moci, fyzickou osobou a právnickou osobou v konaní podľa tohto zákona sa vykonávajú výlučne v listinnej podobe“.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

Z doposiaľ zisteného skutkového stavu vyplývajúceho z obsahu spisu je možné ustáliť, že navrhovateľ mal pre konanie podľa zákona o azyle zvoleného právneho zástupcu, čo vyplýva aj z dotazníka žiadateľa o udelenie azylu č. ČAS: MU-PO-8-9/2016-Ž z 26.01.2016, v ktorom navrhovateľ na otázku, či si zvolil pre konanie právneho zástupcu na zastupovanie uviedol: „Mám právneho zástupcu JUDr. Jána Dudáša. Viem, že Vám môj právnik nezaslal plnomocnenstvo avšak mne to nevadí, ja budem vypovedať bez jeho prítomnosti. Ja som sa s ním tak dohodol.“ Z uvedeného prehlásenia možno vyvodiť, že navrhovateľ prejavil súhlas s účasťou bez prítomnosti právneho zástupcu na tomto úkone, čo však nemožno ustáliť pre celé správne konanie. Preto neobstoí záver odporcu, že navrhovateľ chcel v konaní pred odporcom vystupovať po celý čas bez právneho zastúpenia, najmä, keď navrhovateľ výslovne uviedol, že právneho zástupcu pre toto konanie má a identifikoval ho.

Konajúci správny orgán teda mal vedomosť o zastúpení navrhovateľa v konaní o azyl bez ohľadu na to, že iná organizačná zložka mu pred ním predložené plnomocnenstvo spolu s odovzdaním osoby a spisového materiálu dňa 15.01.2016 nepostúpila a preto, i keď so súhlasom navrhovateľa, vstupný pohovor dňa 26.01.2016 vykonal bez prítomnosti právneho zástupcu, bol povinný sa týmto tvrdením zaoberať a zaujať k nemu stanovisko, resp. s ohľadom na ustálenie procesného postavenia navrhovateľa v konaní aj s poukazom na povinnosť vyplývajúcu z citovaného ust. § 3 ods. 2 Správneho poriadku poučiť navrhovateľa o povinnosti preukázania svojho tvrdenia o zastúpení v konaní právnym zástupcom tak, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpel v konaní ujmu. Pokiaľ správny orgán tvrdenie navrhovateľa o zastúpení inak nevyvrátil a jeho procesné postavenie v konaní bez pochybností neustálil a v konaní vydané rozhodnutie doručil len navrhovateľovi, možno mať dôvodné pochybnosti o perfektnosti takéhoto doručenia.

Ak následne aj v dôsledku takéhoto postupu navrhovateľ zmeškal lehotu na podanie opravného prostriedku, odvolací súd považoval vyriešenie tejto otázky za právne významné, najmä pokiaľ bol navrhovateľ presvedčený o tom, že v azylovom konaní bol právne zastúpený a očakával, že správny súd sa jeho opravným prostriedkom ako včas podaným, bude vecne zaoberať. Dôvodné očakávania u navrhovateľa mohla vyvolávať aj skutočnosť, že právne zastúpený bol, pričom plnomocenstvom pre rovnakého právneho zástupcu sa preukázal aj v rovnakom čase prebiehajúcim konaní o administratívnom vyhostení.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že Občiansky súdny poriadok stojí na zásade predvídateľnosti rozhodnutí súdu. Úmyslom zákonodarcu, ako to vyplýva priamo z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z.z. bolo v praxi zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí. Uvádza sa v nej, že účastník tak bude mať možnosť vyjadriť sa k novej aplikácii doposiaľ nepoužitého ustanovenia, resp. inštitútu na zistený skutkový stav. S účinnosťou od 15.10.2008 Občiansky súdny poriadok (zákon č. 384/2008 Z.z.) v ustanovení § 213 ods. 2 O.s.p. posilňuje právo na spravodlivý proces tým, že účastník

bude môcť, až po samotné rozhodnutie, argumentovať a predvídať možné rozhodnutie súdu. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Zákon ustanovuje, že účastníci by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť na ich preukázanie dôkazy. Rovnako by nemali byť zaskočení takým postupom súdu, ktorý nemá oporu v predvídateľnom právnom postupe súdu, ktorý nie je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17. októbra 2011, sp. zn. 7Cdo/42/2010).

V súlade s týmto právnym názorom dospel odvolací súd k záveru, že za daných okolností súd prvého stupňa mal predtým, ako oneskorene podaný opravný prostriedok bez ďalšieho odmietol, zistiť postoj účastníka konania - cudzinca žiadajúceho o azyl k zamýšľanému postupu (t.j. k odmietnutiu jeho opravného prostriedku pre jeho oneskorené podanie), vzhľadom na existujúce pochybnosti o právnom zastúpení navrhovateľa v konaní, od čoho sa otázka včasnosti podaného opravného prostriedku odvíjala, keďže právnomu zástupcovi, ktorému navrhovateľ udelil plnú moc na zastupovanie v konaní o azyl a pri výsluchu pred príslušným útvarom jeho meno správnomu orgánu oznámil (i keď súhlasil s výsluchom v jeho neprítomnosti a splnomocnenie na zastupovanie v konaní o azyle založil pred nepríslušným útvarom), samotné rozhodnutie doručené nebolo, najmä ak tieto skutočnosti vyplývali z pripojeného administratívneho spisu odporcu ako aj z predloženého splnomocnenia z 12.01.2016 (č.l. 5 súdneho spisu) a povinnosť súdu skúmať podmienky pre postup podľa § 250p O.s.p. z dôvodu namietaného vadného postupu správneho orgánu bola nepochybne daná.

Vzhľadom na to, že súd prvého stupňa na tieto okolnosti neprihliadol, resp. pochybnosti týkajúce sa právneho zastúpenia navrhovateľa v konaní a súvislosti s tým súvisiacu povinnosť doručovania rozhodnutia tomuto právnomu zástupcovi a následne včasného podania opravného prostriedku naďalej pretrvávajú a tieto súd prvého stupňa neodstránil a navrhovateľom podaný opravný prostriedok bez ďalšieho odmietol, čo navrhovateľ dôvodne v odvolaní namietal, odvolací súd považoval jeho rozhodnutie za nepresvedčivé a predčasné a dospel k záveru, že takýmto postupom bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom a preto bolo potrebné uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 2 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.